

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ

આર/સેકન્ડ અપીલ નં. ૭ ઓફ ૨૦૦૩

મંજૂરી અને સહિ માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંજીવ જે. ઠાકર સહિ/ –

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર?	હા.	હા.
	હા.	

સામાન્ય વ્યવસ્થાપક અને અન્યો દ્વારા ભારતનું સંઘ.

વિરુદ્ધ

હાવાસિંઘ સુરસિંગ રાણા

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧,૨ માટે શ્રી રામનંદન સિંહ (૧૧૨૬)

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧,૨ માટે શ્રી ઉમ શાસ્ત્રી (૮૩૦)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી આનંદ બી. ગોગિયા (૫૮૪૯)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે એમ. આર. બી. બી. ગોગિયા (૫૮૫૧)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે એમ. આર. આર. બી. ગોગિયા (૫૮૫૦)

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંજીવ જે. ઠાકર

તારીખ:૦૧/૦૯/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. હાલની બીજી અપીલ સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ ('સી. પી. સી.', ટૂંકમાં) ની કલમ ૧૦૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે, જે સહાયક ન્યાયાધીશ, રાજકોટ દ્વારા ૧૯૯૯ની રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નંબર ૩૯ માં તારીખ ૩૦.૦૯.૨૦૦૨ ના રોજ પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને હુકમનામાથી વ્યથિત છે,

જેમાં ઉપરોક્ત અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી છે અને કોર્ટ ઓફ સિવિલ જજ, સિનિયર ડિવિઝન, રાજકોટ દ્વારા ૨૦૧૯ના રેગ્યુલર સિવિલ સ્યુટ નંબર ૭૪૪માં તારીખ ૨૪.૦૯.૧૯૯૮ ના રોજ ના ચુકાદા અને હુકમની પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે.

૨. સગવડતા માટે, પક્ષકારોને દાવામાં ઉલ્લેખિત તેમની મૂળ સ્થિતિ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

હકીકતો:

૩.૧ વાદીએ એવા આધાર પર ઘોષણા માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો કે વાદી તારીખ ૦૬.૦૫.૧૯૮૫ ના રોજ રેલવે સુરક્ષા દળમાં કોન્સ્ટેબલ તરીકે સેવા આપી રહ્યો હતો અને તેને તારીખ ૧૪.૦૬.૧૯૮૯ ના વિભાગીય આદેશ નંબર ૩૩/૧૯૮૯ ના સંદર્ભમાં સેવાઓથી બરતરફ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો, જે વિભાગીય સુરક્ષા આયુક્ત દ્વારા ઓફિસ ઓર્ડર નંબર આર.જે.ઈ.૪૦ ૦૩/૦૧/૦૩ ૧૯૮૯ દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તે વાદીનો કેસ છે કે વાદીને કોઈ પણ તપાસ કર્યા વિના અને આરોપપત્ર જારી કર્યા વિના અને નિયમો હેઠળ જરૂરી તપાસ પ્રક્રિયાને અનુસર્યા વિના સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યો છે અને વાદીએ નીચેની રાહત માંગી હતી.

“(અ) તે જાહેર કરી શકાય છે કે વિવાદિત આદેશ નં.૩૩/૧૯૮૯ સાંભળવું નંબર આરજેઈ/૪૦/૩/૧/૩/૮૯ તારીખ ૧૪-૬-૧૯૮૯ રાજકોટ

ડિવિઝનલ સિક્યુરિટી કમિશનર દ્વારા બહાર પાડવામા આવેલ આદેશ ગેરકાયદેસર, બિનઅસરકારક અને રદબાતલ છે અને વધુ જાહેરાત સાથે એક પક્ષ સ્થાપિત કરવો જોઈએ કે વાદી સંપૂર્ણ પગાર, ભથ્થાં વગેરે સહિતના તમામ પરિણામી લાભો સાથે સક્રિય સેવામાં ચાલુ રહે છે, જાણે કે આવો કોઈ વિવાદિત આદેશ અસ્તિત્વમાં નથી.

(બી) પ્રતિવાદીઓને યોગ્ય હુકમ દ્વારા તેમને તેમના મૂળ પદ પર પુનઃસ્થાપિત કરવા અને ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત ઘોષણાના સંદર્ભમાં સંપૂર્ણ પગાર, પગાર વગેરેના તમામ પરિણામી લાભો મુક્ત કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવશે.

(સી) અન્ય કોઈ વધુ સારી રાહત અથવા રાહત પણ કૃપા કરીને કેસના સંજોગોમાં ન્યાયી અને યોગ્ય માનવામાં આવે તે રીતે આપવામાં આવી શકે છે.

(ડી) આ દાવાની કિંમત મહેરબાની કરીને પ્રતિવાદીઓ તરફથી વાદીને આપવામાં આવી શકે છે."

૩.૨ ટ્રાયલ કોર્ટે આંક ૧૪ દ્વારા મુદ્દાઓ તૈયાર કર્યા હતા જે નીચે મુજબ છે:

"(૧) શું વાદી સાબિત કરે છે કે આદેશ તા.૧૪-૬-૧૯૮૯ રાજકોટ ડિવિઝનલ સિક્યુરિટી કમિશનર દ્વારા બહાર પાડવામા આવેલ આદેશ ગેરકાયદેસર, બિનઅસરકારક, અમાન્ય અને રદબાતલ છે અને તેને અલગ રાખવાને પાત્ર છે.

(૨) શું વાદી હુકમ માંગવા માટે હકદાર છે કે પ્રાર્થના મુજબ કોઈ રાહત મેળવવા માટે?

(૩) કેવો હુકમ અને હુકમ?".

૩.૩ બંને પક્ષોએ તેમના સંબંધિત કેસના સમર્થનમાં કોઈ મૌખિક પુરાવા રજૂ કર્યા નથી.બંને પક્ષોએ નીચેના દસ્તાવેજો પર આધાર રાખ્યો છે:]

શ્રી નં.	દસ્તાવેજની વિગતો
૧.	આંક ૧૭ એ ડી. સી. એસ. રાજકોટનો મૂળ પત્ર છે જે વાદીને સંબોધવામાં આવ્યો છે.૧૨-૧-૮૯.
૨.	આંક ૧૮ એ વાદી દ્વારા પ્રતિવાદીને સંબોધવામાં આવેલો મૂળ પત્ર છે જેની તારીખ ૧૬-૧૧-૧૯૮૯ છે.
૩.	આંક ૧૯ એ ડી. એસ. સી. રાજકોટનો મૂળ પત્ર છે જે વાદીના ભાઈને સંબોધવામાં આવ્યો છે.૫-૧૨-૮૯
૪.	આંક ૨૦ એ વાદીના વકીલ દ્વારા સંબોધવામાં આવેલા પત્રની નકલ છે ડી. એસ. સી. રાજકોટ તા.૯-૧-૯૦
૫	આંક ૨૧ એ ડી. એસ. સી., રાજકોટ ડી. ના પત્રની નકલ છે.૫-૩-૯૦
૬	આંક ૨૨ એ ડી. એસ. સી., રાજકોટનો મૂળ પત્ર છે જે વાદીને સંબોધવામાં આવ્યો છે અને તેની સાથે ૧૦ એન્કલોઝર્સ છે.૩૧-૩-૯૦.
૭	આંક ૨૩ એ નોટિસ યુ/એસની નકલ છે.૮૦ સી. પી. સી. ના તા.૨-૪-૯૦
૮	આંક ૨૪ એ મૂળ ટપાલ રસીદ નંબર ૧૯૫૪-૧૯૫૫ (બે) dt છે.૨-૪-૯૦
૯	આંક ૨૫ એ મૂળ સ્વીકૃતિ છે.૪-૪-૯૦
૧૦	આંક ૨૮ એ મુખ્ય ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા આપવામાં આવેલા કિ.કે. નંબર ૧૫૮/૯૦ ના ચુકાદાની સાચી નકલ છે.
૧૧	આંક ૩૧ એ ૧૯૮૯ ડીટીના ડિવિઝનલ ઓર્ડર નંબર ૩૩ ની ઝેરોક્સ નકલ છે.૧૪-૬- ૧૯૮૯
૧૨	આંક ૩૨ એ પી.એસ.આઈ. પી. નગર પોલીસ સ્ટેશન, રાજકોટ જિલ્લાનો અહેવાલ છે.૧૩-૬-૧૯૮૯
૧૩	આંક ૩૩ એ કંપની કમાન્ડન્ટના DSC/RJT ને લખેલા પત્રની ઝેરોક્સ નકલ છે.૧૪-૬-૮૯
૧૪	આંક ૩૪ એ પંચનામા dt છે.૧૪-૬-૮૯.
૧૫	આંક ૩૫ એ પોસ્ટ ડાયરીની નકલ છે.૧૪-૬-૮૯.
૧૬	આંક ૩૬ એ પોસ્ટ કમાન્ડર આર. પી. એફ./આર. જે. ટી. ડી. નો અહેવાલ

	છે.૧૫-૬-૮૯.
૧૭	આંક ૩૭ એ પી નગરપોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાયેલી એફઆઈઆર છે.
૧	આંક ૩૮ એ ઇન્સ્પેક્ટર RPF/RJT નો DSC/RJT. તારીખ ને લખેલો પત્ર છે.૧૩-૬-૮૯
	આંક ૩૯ એ પોસ્ટલએ.ડી. સ્લિપ તારીખ છે.૧૯-૬-૮૯

૩.૪ દસ્તાવેજી પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને તમામ મુદ્દાઓ પર તારણો આપ્યા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટે ઉપરોક્ત દાવાને મંજૂરી આપી અને ૧૪.૦૬.૧૯૮૯ તારીખના આદેશને ગેરકાયદેસર, અમાન્ય જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેને રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે વાદી પ્રતિવાદીની સેવામાં ચાલુ છે અને પ્રતિવાદીએ વાદીને તેના પદ પર મૂકવો જોઈએ, જેમાંથી તેને ચુકાદાની તારીખથી ત્રણ મહિનાની અંદર બરતરફ કરવામાં આવ્યો હતો.જો કે, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે વાદી તેની બરતરફીના આદેશથી પુનઃસ્થાપનના આદેશ સુધી કોઈપણ વળતરનો દાવો કરવા માટે હકદાર રહેશે નહીં અને વચ્ચેનો સમયગાળો તેની સેવાના હેતુ માટે સતત ગણવામાં આવશે.આ આદેશને પ્રતિવાદી દ્વારા ૧૯૮૯ની નિયમિત નાગરિક અપીલ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો હતો અને પુરાવાની ફરીથી પ્રશંસા કર્યા પછી, પ્રથમ અપીલ અદાલતે આ અપીલને ફગાવી દીધી છે.તેથી, હાલની બીજી અપીલ.

૩.૨ આ અદાલતે, ૧૮.૧૦.૨૦૦૩ તારીખના આદેશ દ્વારા વર્તમાન અપીલને સ્વીકારતી વખતે, કાયદાના નીચેના નોંધપાત્ર પ્રશ્નની રચના કરી હતી.

“શું અપીલકર્તા-નોકરીદાતાને વહીવટ/જનતાના હિતમાં ગુનેગાર-કર્મચારી સામે કથિત ગેરવર્તણૂકના સંદર્ભમાં તપાસ રદ કરવાનો અધિકાર છે?”.

કર્મચારી-બચાવકર્તાની રજૂઆતો: –

જ.૧ પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે મુખ્યત્વે દલીલ કરી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત શિસ્ત અધિકારી દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજાના આદેશમાં દખલ કરીને કાયદા દ્વારા તેમાં નિહિત ન હોય તેવા અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવામાં ભૂલ કરી છે. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સ એક્ટની કલમ ૧૬૧ હેઠળ તપાસમાં દખલ કરતો આદેશ પસાર કરી શકી ન હોત. વધુમાં, એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે સંસ્થાના સંચાલન અને શિસ્તનો કાયદો એટલે કે રેલવે સુરક્ષા દળ અધિનિયમમાં નિર્ધારિત ગેરવર્તણૂક સાબિત થવાના કિસ્સામાં રેલવે સુરક્ષા દળને સેવામાંથી દૂર કરવા માટે સજા થવી જોઈએ. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે ૧૪.૦૬.૧૯૮૯ તારીખનો આદેશ પસાર કરતા પહેલા, સત્તામંડળને આદેશ પસાર કરવાની ફરજ પાડવામાં આવી હતી અને આ આદેશ બંધારણમાં કરવામાં આવેલી જોગવાઈઓ અને રેલવે સુરક્ષા દળના નિયમોમાં આપવામાં આવેલી જોગવાઈઓ અનુસાર કરવામાં આવ્યો છે.

જ.૨ એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે વાદી નૈતિક અધઃપતનના ગુનામાં સામેલ હતો. વધુમાં, વાદીને પોતાનો બચાવ રજૂ કરવા માટે સંપૂર્ણ તક આપવામાં આવી હતી અને બાદમાં પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, પ્રતિવાદીએ

આદેશ પસાર કર્યો છે અને જ્યાં સુધી નૈતિક અધઃપતન જેવા ગુનાઓનો સંબંધ છે અને વાદીને બરતરફ કરતો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો ત્યાં સુધી વાદી સામે પૂરતા પુરાવા હતા.

તે કાયદા અનુસાર હતું અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેમાં દખલ કરી શકાતી ન હતી.

૪.૩ વધુમાં, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે વાદીની સેવાની મુદત દરમિયાન, હેડ કોન્સ્ટેબલ બાલવંતભાઈની પત્ની સવિતાબેન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદમાં, વાદીએ હેડ કોન્સ્ટેબલની પત્ની સવિતાબેનની નમ્રતાને અપમાનિત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને ગુનાની ઘટના સમયે, વાદી ફરજ પર હતો અને સેવા દરમિયાન, વાદીએ ઉક્ત સવિતાબેનની નમ્રતાને અપમાનિત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે વાદી સામે શરૂ કરવામાં આવેલી વિભાગીય તપાસની નોટિસ આપ્યા પછી, વાદીને તેનો બચાવ કરવા માટે તમામ તક આપવામાં આવી હતી અને તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, સત્તાવાળાઓને જાણવા મળ્યું કે વાદી સામે તેને દોષી ઠેરવવા માટે પૂરતા પુરાવા છે અને તેથી, પ્રતિવાદીએ આદેશ પસાર કર્યો છે જે પડકાર હેઠળ છે.

૪.૪ વધુમાં, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે નોકરીદાતાને વહીવટ/જનતાના કિસ્સામાં ગુનેગાર સામે કથિત ગેરવર્તણૂકના સંદર્ભમાં તપાસ રદ કરવાનો અધિકાર છે.

પ્લેન્ટિંગ-એમ્પ્લોયીની રજૂઆતો:

પ.૧ વાદીના વિદ્વાન વકીલે મુખ્યત્વે દલીલ કરી છે કે સજા લાદતા પહેલા રેલવે પોલીસ દળના નિયમોની કલમ ૧૬૧ (૧૧) મુજબ, પ્રતિવાદી દ્વારા તપાસ થવી જોઈએ અને જો પ્રતિવાદી લેખિતમાં નોંધાયેલા કારણોથી સંતુષ્ટ હોય તો જ આ નિયમોમાં આપવામાં આવેલી રીતે તપાસ હાથ ધરવા માટે વાજબી અને વ્યવહારુ ન હોય તો, પ્રતિવાદી દંડ લાદી શકે છે.તેથી, જો સેવામાંથી બરતરફીના આદેશનો અભ્યાસ કરવામાં આવે, તો તપાસ ન કરવા માટે નીચેના કારણો જણાવવામાં આવ્યા છે અને ઉપરોક્ત કારણો નીચે મુજબ છે:

“તપાસ પૂરી પાડવાના સંદર્ભમાં, હું નીચેની હકીકતોને ધ્યાનમાં લઉં છું:

- ૧) ભોગ બનનાર એક મહિલા છે;
- ૨) એવી સંભાવના છે કે હિંદુ ધર્મની સ્ત્રી આત્મસન્માન, નીચ ઘરેલું જીવન અને સમાજમાં દરજ્જાના ડરથી પોતાને કલંકિત કરવા આગળ નહીં આવે.
- ૩) પીડિતા એક મહિલા છે અને પરિણીત છે અને તેને બાળકો છે.તેણીએ ખુલ્લેઆમ આવવાની અને જે ઘટના બની હતી તે જુબાની આપવાની અપેક્ષા નથી અને તે મહિલાએ પણ ખુલ્લેઆમ આવવાનો અને આ કાર્યવાહીની રચના કરતી હકીકતો વર્ણવવાનો ઇનકાર કર્યો છે.

જ) આ મહિલાને એ વાતનો પણ ડર છે કે હુમલાખોર હવા સિંહ એક ફૂર વ્યક્તિ છે અને જો તે બહાર આવે અને પૂછપરછમાં તેની વિરુદ્ધ જુબાની આપે તો ઘણા લોકો તેને, તેના બાળકોને અને અહીંના પતિને નુકસાન પહોંચાડે છે કારણ કે તેણે કહ્યું છે કે ઘટના સ્થળેથી પ્રસ્થાન કરતી વખતે, ગુનેગાર કોન્સ્ટેબલે તેને ધમકી આપી છે કે તે તેના અપમાનજનક વર્તન વિશે કોઈને પણ ખુલાસો ન કરે."

પ.ર તપાસ રદ કરવાનું મુખ્ય કારણ એ જણાવવામાં આવ્યું છે કે ફરિયાદી સવિતા બેન મહિલા છે અને એક મહિલા હોવાને કારણે તેણી માટે તેણીનું ઘરેલું જીવન તૂટી જવાના અને સમાજમાં રહેવાના ડરને કારણે તેની છબીને ખરાબ કરવા માટે આગળ આવવું શક્ય બનશે નહીં.અન્ય

જે કારણ પણ આપવામાં આવ્યું છે તે એ છે કે ફરિયાદી પરિણીત છે અને તેને બાળકો છે અને તેણીએ ખુલ્લેઆમ આવીને જે ઘટના બની છે તે જુબાની આપવાની અપેક્ષા નથી અને ઉપરોક્ત ફરિયાદી સવિતાબેને પણ ખુલ્લેઆમ આવવાનો અને હકીકતો વર્ણવવાનો ઈનકાર કર્યો છે.વધુમાં, જે કારણ આપવામાં આવ્યું છે તે એ છે કે સવિતા બેન પણ વાદીથી ડરતી હતી અને વાદી ગુસ્સે હતી, જો તેણી બહાર આવે અને પૂછપરછમાં તેની વિરુદ્ધ જુબાની આપે તો વ્યક્તિ તેને, તેના બાળકો અને તેના પતિને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે અને તેથી, કારણોને તપાસથી દૂર રહેવાનું કારણ જણાવવામાં આવ્યું હતું.

૫.૩ વાદીના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી છે કે તે જ ફરિયાદી મહિલા એટલે કે. સાવિત્રીબેને સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશન સમક્ષ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરી હતી અને ત્યારબાદ રાજકોટની ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ ૧૯૯૦નો ક્રિમિનલ કેસ દાખલ કર્યો હતો, જેમાં તેમણે કોર્ટ સમક્ષ જુબાની આપી હતી અને ઉક્ત પુરાવા રાજકોટની ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા ખુદી અદાલતમાં નોંધવામાં આવ્યા હતા અને તેથી, જો એમ કહેવામાં આવે કે સવિતાબેન આ ઘટના વિશે લોકોની હાજરીમાં જુબાની આપી શકી હતી, તો તે સમજી શકતી નથી કે તે શા માટે આવી શકતી નથી અને તપાસ અધિકારી સમક્ષ નિવેદન આપી શકતી નથી અને તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટ અને અપીલીય અદાલતે તે વિવાદિત આદેશની તારીખ યોગ્ય ઠેરવી છે. ID ૧>, ગેરકાયદેસર છે અને તેને ટકાવી શકાતું નથી અને તેથી કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નો, જે આ અદાલત દ્વારા ૧૮.૧૦.૨૦૦૩ ના આદેશ દ્વારા અપીલ સ્વીકારતી વખતે ઘડવામાં આવ્યા છે, એમ્પ્લોયરને વહીવટીતંત્ર/જનતાના હિતમાં ગુનેગાર-કર્મચારી સામે કથિત ગેરવર્તણૂકના સંદર્ભમાં તપાસને સમાપ્ત કરવાનો અધિકાર નથી. વધુમાં હકીકત એ છે કે ફરિયાદીએ ફોજદારી અદાલત સમક્ષ જુબાની આપ્યા પછી પણ, ફોજદારી અદાલતે ૦૧.૦૭.૧૯૯૨ ના આદેશ દ્વારા વાદીને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૮૦ અને ૪૫૧ હેઠળ ગુનાઓમાંથી મુક્ત કર્યો છે અને તેથી, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે હાલની બીજી અપીલ રદ કરવી જરૂરી છે.

વિશ્લેષણ:

૬.૧ પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા પછી અને પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા પુષ્ટિ કરાયેલ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા અને હુકમની વિચારણા કર્યા પછી, આ અદાલત વર્તમાન અપીલ દાખલ કરતી વખતે આ અદાલતની વિચારણા માટે ઉભા થયેલા કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સાથે વ્યવહાર કરશે, જે નીચે મુજબ છે:

“શું અપીલકર્તા-નોકરીદાતાને વહીવટ/જનતાના હિતમાં ગુનેગાર-કર્મચારી સામે કથિત ગેરવર્તણૂકના સંદર્ભમાં તપાસ રદ કરવાનો અધિકાર છે?

૬.૨ પ્રતિવાદીનો આખો કેસ ૦૬.૦૬.૧૯૮૫ પર બનેલી કથિત ઘટના પર આધારિત છે જેમાં એવો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે કે વાદીએ હેડ કોન્સ્ટેબલ બાલવંતભાઈની પત્ની, ફરિયાદી સવિતાબેનને ઉશ્કેરવાનો અને છેડતી કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને ઉપરોક્ત ફરિયાદને અનુસરીને, સંબંધિત વ્યક્તિઓના નિવેદનો લીધા પછી, વાદીને સેવામાંથી બરતરફ કરવાનો આદેશ ૧૪.૦૬.૧૯૮૯ પર પસાર કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં એવું પણ નિરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું છે કે સ્ટાફ સભ્યોના નિવેદનો અને ફરિયાદી મહિલા સવિતાબેનનું નિવેદન પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું અને તે અનુસાર, નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવ્યો હતો કે પૂરતા પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા છે જે સૂચવે છે કે કે વાદી સામેના આરોપો સાબિત થાય.

૬.૩ હકીકત એ છે કે જો દાવામાં રજૂ કરાયેલા સમગ્ર રેકૉર્ડ અને પુરાવાઓનો અભ્યાસ કરવામાં આવે, નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા હોય, તો તે રજૂ કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં તે પ્રદર્શિત કરવામાં આવતા નથી.તેથી, જો પ્રતિવાદી જે નિવેદન પર આધાર રાખવા માંગે છે તે પ્રદર્શિત કરવામાં ન આવે, તો તેનો અભ્યાસ કરી શકાતો નથી.વધુમાં, હકીકત એ છે કે જો આર. પી. એફ. નિયમોના નિયમ ૧૬૧ (૧૧) નો અભ્યાસ કરવામાં આવે, તો તે સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે કારણો લેખિતમાં નોંધવા પડશે કે આ નિયમોમાં આપવામાં આવેલી રીતે તપાસ કરવી વાજબી રીતે વ્યવહારુ નથી.વર્તમાન કેસમાં ઉપરોક્ત નિયમો લાગુ થશે તે અંગે કોઈ વિવાદ નથી, પરંતુ હકીકત એ છે કે વર્તમાન કેસમાં તપાસ ન કરવા માટે યોગ્ય કારણો આપવામાં આવ્યા છે કે કેમ, જો પ્રતિવાદી દ્વારા તે જ કહેવામાં આવ્યું હોય કે નહીં.

૬.૪ હકીકત એ પણ છે કે પ્રતિવાદી દ્વારા તપાસ ન કરવા અને તપાસ પૂરી પાડવાનો એકમાત્ર આધાર જણાવવામાં આવ્યો છે કે સવિતાબેન વાદીથી ડરતી હતી અને વાદી ગુસ્સે ભરાયેલી વ્યક્તિ હતી જે તેને, તેના બાળકો અને તેના પતિને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે જો તે બહાર આવે અને પૂછપરછમાં તેની વિરુદ્ધ જુબાની આપે પરંતુ તે જ સમયે તે જોવાનું પણ સુસંગત છે કે તે મહિલા એટલે કે. સવિતા બેન એફ. આઈ. આર. નોંધાવવા માટે પોલીસ સ્ટેશન ગઈ હતી અને ફોજદારી કેસ પણ દાખલ કર્યો હતો જેમાં તેણી અને તેના પતિએ પણ

જુબાની આપી હતી.તેથી, સાવિતાબેનને જાહેરમાં નિવેદન આપીને શરમજનક પરિસ્થિતિમાં મુકવામાં આવશે તે હકીકત તપાસને રદ કરવાનો આધાર ન હોઈ શકે.તપાસને રદ કરવાના કારણો અસ્પષ્ટ છે અને શિસ્ત સત્તાધિકારી દ્વારા માત્ર તપાસને ટાળવા માટે ખોટા હેતુથી શિસ્તની તપાસને રદ કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવતી નથી.પ્રક્રિયાને અનુસરવી વાજબી રીતે વ્યવહાર ન હતી તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર કંઈ નથી, તે દર્શાવવા માટે કોઈ કારણ નથી કે વર્તમાન કેસમાં આવા સંતોષ પર પહોંચ્યું છે સિવાય કે તે નોંધવામાં આવે કે ફરિયાદી મહિલા તપાસમાં જુબાની આપવા માટે આગળ આવી શકી નથી, એવું કંઈ નથી કે જે ક્રમમાં નોંધવામાં આવ્યું છે અથવા અદાલતની નોંધ પર મૂકવામાં આવ્યું છે કે જે સાબિત કરે છે કે કારણો વસ્તુનિષ્ઠ તથ્યો પર સંતોષ પર પહોંચીને નોંધવામાં આવ્યા હતા.તેથી, તપાસ પૂરી પાડવાનું અવલોકન ખાલી ઔપચારિકતા સિવાય બીજું કંઈ નથી.

૬.૫ વર્તમાન કેસમાં, સવિતાબેને ફોજદારી કાર્યવાહીમાં ખુદ્દી અદાલતમાં જુબાની આપી હતી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને અને તપાસને રદ કરવાનું એકમાત્ર કારણ એ હતું કે ફરિયાદી એક મહિલા હોવાને કારણે આગળ આવી શકી ન હતી અને ઘટનાની ઘટના અંગે જુબાની આપવી એ તપાસને રદ કરવાનો આધાર ન હોઈ શકે.

૬.૬ જે ચુકાદાઓ પર પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધના કેસમાં (૧૯૯૬) ૯ એસ. સી. સી. ૩૨૨ પર આધાર રાખ્યો છે.

ગુનેગાર દ્વારા દોષિત હોવાનો કથિત સ્વીકાર, ભૂલના તબક્કાથી નવી તપાસ માટે તપાસ મોકલવાનો પ્રશ્ન ઊભો થશે નહીં.એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે મૂળ વાદીની મુદત વર્ષ ૨૦૧૪ માં સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી (ખાસ કરીને ૨૬.૦૩.૨૦૧૪ પર) [વિલંબ] અને ઘટના વર્ષ ૧૯૮૯ ની છે અને ઉપરોક્ત તથ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ ચુકાદો વર્તમાન કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં.

૬.૬ સહદેવ સિંહ અને અન્યો વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્યોના કેસમાં (૨૦૦૩) ૯ એસ. સી. સી. ૭૫માં નોંધાયેલા નિર્ણયમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું છે કે સાક્ષીઓમાં ભયને ધ્યાનમાં રાખીને ગુનેગાર સામે કોઈ સ્વતંત્ર પુરાવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવી ન હતી, તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને વર્તમાન કેસમાં તે લાગુ થશે નહીં કારણ કે વર્તમાન સાક્ષી, જે ફરિયાદીનો પતિ છે, તેણે ૧૯૯૦ના ફોજદારી કેસમાં રાજકોટની મુખ્ય ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ ફોજદારી અદાલત સમક્ષ જુબાની આપી હતી.

૭. ઉપરોક્ત હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને, કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નો કે જે ૧૮.૧૦.૨૦૦૩ તારીખના આદેશ દ્વારા ઘડવામાં આવ્યા છે, તેનો જવાબ

નકારાત્મક ધારણા સાથે આપવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા/નોકરીદાતાને વહીવટીતંત્ર/જનતાના હિતમાં ગુનેગાર-કર્મચારી સામે કથિત ગેરવર્તણૂકના કિસ્સામાં ગુનેગાર-કર્મચારી સામે કથિત ગેરવર્તણૂક સંબંધિત તપાસને રદ કરવાનો કોઈ અધિકાર નથી.

૮. ઉપર નોંધાયેલા કારણો અને ઉપરોક્ત ચર્ચા માટે, બીજી અપીલ કાયદાના કોઈપણ નોંધપાત્ર પ્રશ્નથી મુક્ત છે. વિધવાન ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટ બંનેએ યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં પક્ષો વચ્ચેના મુદ્દાનો યોગ્ય નિર્ણય લીધો છે. અપીલકર્તા વિધવાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ તેમજ પ્રથમ અપીલ કોર્ટ સમક્ષ પોતાનો કેસ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. આ અદાલતને વર્તમાન બીજી અપીલમાં કોઈ તથ્ય દેખાતું નથી કારણ કે તે હકીકતો અને કાયદા બંને પર કોઈ યોગ્યતાથી વંચિત છે અને તેથી, તેને બરતરફ કરવાની જરૂર છે અને તે મુજબ તેને બરતરફ કરવામાં આવે છે.

(સંજીવ જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

૯. ચુકાદો જાહેર થયા પછી, અપીલકર્તા વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી રામનંદન સિંઘ વર્તમાન ચુકાદાના અમલીકરણ અને અમલ પર રોક લગાવવાની માંગ કરે છે. વિનંતી સ્વીકારવામાં આવે છે. વર્તમાન ચુકાદાના અમલીકરણ પર આજથી ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળા માટે રોક મૂકવામાં આવી છે.

(સંજીવ જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

મિશ્રા અમિત વી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.